

Förslag till och konsekvenser av en reduktion av anslaget för forskning och utveckling med 100 mnkr

1. Inledning

I regeringsbeslut 9, Fö2011/1680/MFU, daterat den 10 november 2011 ges Försvarsmakten i uppgift att i samband med inlämnande av myndighetens budgetunderlag för 2013 redovisa ett förslag till besparing inom området forskning och utveckling. Förslaget skall resultera i att 100 mnkr per år kan frigöras från anslaget 1:5 *Forskning och teknikutveckling* med början från 2013. Utarbetat förslag beskriver hur besparingen inom forskning och utveckling avses genomföras och vilka verksamhetsmässiga och personella konsekvenser effekter besparingen kommer att få.

Försvarsmakten har mot bakgrund av behovet att förstärka anslag 1:1 föreslagit i myndighetens budgetunderlag för 2013 (BU 13) att omfördela 100 mnkr från anslag 1:5.

Uppgiften har genomförts gemensamt, med kontinuerliga möten och dialoger, med leverantörerna Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Försvarets materielverk (FMV) och Försvårshögskolan (FHS). En arbetsgrupp bildades för varje område som skulle belysas, med deltagande från Försvarsmakten och leverantörerna. Arbetsgrupperna analyserade respektive område för att identifiera vilka konsekvenser en reduktion kommer att få. Arbetsgruppernas resultat sammanställdes och avvägdes.

Syftet med arbetet var att minimera de negativa konsekvenserna sett ur ett helhetsperspektiv. Målet har varit att på medellång och lång sikt bibehålla handlingsfrihet genom att vidmakthålla forskningskompetens på bredden, samtidigt som närtida behov från insatsorganisationen ska kunna mötas samt att handlingsfrihet ska kvarstå genom att prioriterad verksamhet behåller nivån. Även viktig infrastruktur har värderats i helhetsbedömningen.

I denna redovisning har leverantörernas angivna konsekvensbeskrivningar återgetts inom respektive delområde. För Försvarsmakten är det svårt att bedöma sekundära konsekvenser som uppstår om ett kunskapsområde blir underkritiskt hos leverantörerna och detta leder till följdverkningar inom andra, för Försvarsmakten mycket viktiga, områden.

2. Ingångsvärden

Regeringens inriktning i budgetproposition för 2012 är att anslaget 1:5 reduceras med ytterligare 18 mnkr för år 2013. Reduktionen är en följd av att kostnadseffektiviseringar vid FOI som förväntas ske med motsvarande belopp inte skall drabba Försvarsmaktens FoU, det vill säga, Försvarsmakten får lika mycket forskning från FOI men till en lägre kostnad.

Anslaget 1:5 Forskning och teknikutveckling för år 2012 omfattar 732 mnkr. Genomförs en reduktion med föreslagna 18 miljoner plus 100 mnkr kommer anslaget 1:5 för år 2013 omfatta 614 mnkr exklusive årlig uppräknings. Det innebär en reduktion med 16 %.

FSU anger i sitt betänkande¹; ”Utredningens bedömning: Den föreslagna resurstilldelningen är förknippad med stora osäkerheter. På vissa, för framtiden, centrala områden finns det en uppenbar risk att satsningarna på FoU ligger på en oönskat låg, nära kritisk eller underkritisk, nivå.”

Vidare konstaterar utredningen att satsningar inom FoU ytterst handlar om att stärka förmågan att hantera framtida osäkerheter. Medvetna ambitionsminskningar inom området, till förmån för satsningar på ett mer tillgängligt och användbart försvar, kan förväntas minska den mer långsiktiga och strategiska handlingsfriheten för Försvarsmakten. Detta kan leda till funktionella brister och en minskad relevans hos det framtida försvaret alternativt ökade kostnader på andra områden.

Genomförs reduktionen på 118 mnkr kommer Försvarsmaktens anslag 1:5 att år 2013 ligga på ca 1,5 % av försvarsbudgeten.

Hur kostnadseffektiviseringen på FOI skall tas ut är för Försvarsmakten ej känt. Det innebär att reduktionen inom anslaget 1:5 *Forskning och teknikutveckling* totalt kan bli 118 mnkr för år 2013 och framåt. För att konsekvensredovisningen av besparingen på 100 miljoner skall bli rättvisande måste inledningsvis först en reduktion med 18 miljoner genomföras, vilket redovisas nedan.

2.1. Reduktion 18 mnkr

Utbildningen på FHS utgår från officeren och officersprofessionen. Den forskning som genomförs på FHS idag, beställd av Försvarsmakten, möter inte detta fullt ut utifrån ett Försvarsmaktsperspektiv, varför en konsolidering av FHS forskning har bedömts vara nödvändig. FHS uppdragsforskning för Försvarsmakten samordnas och omdiriktas mot forskning för officersprofessionen. FHS ska utarbeta lämpliga former för detta, så att forskningen uppfyller de kvalitets- och relevansmässiga kriterier som stödjer utvecklingen av officersprofessionen både kort- och långsiktigt. Omstruktureringen innebär en reducering från 2012 års nivå med ca 6,3 mnkr/år för FHS. Detta innebär en minskning motsvarande ca 4 årsarbetskrafter. Det konsoliderade forskningsområdet ska innehålla forskningsområdena Modellerings och Simulering, Ledarskap Ledningsvetenskap, Krigsvetenskap och Militärteknik.

I de områden där civil forskning är stark med forskning på stort djup och bredd, internationellt såväl som nationellt, inom institut, universitet och högskolor

¹ SOU 2011:36 betänkande av försvarsstrukturutredningen, sidan 367

(UoH) bedöms det inte vara kostnadseffektivt att Försvarsmakten driver egna områden för den forskningen. Vid behov och när så är tillämpligt ska den civila forskningen värderas och nyttjas².

Forskning inom logistik har under de senaste decennierna vuxit mycket starkt och finns väl etablerad internationellt så väl som nationellt. Idag finns forskning även kring militär logistik vid UoH. Vidare så är forskning inom miljö på den civila sidan idag mycket bred globalt sett och ständigt ökande både avseende volym och bredd. Genom att tillvarata civilforskning och begränsa egenfinansierad forskning till riktade beställningar då unika behov föreligger bedöms Försvarsmakten kunna tillgodose de kunskapskrav som uppstår i organisationen på ett mer kostnadseffektivt sätt. Vid behov kan särskilt riktad forskning genomföras inom ramen för FoU.

Från 2013 upphör därför såväl Logistik som CBRN och miljö att vara egna FoT-områden i Försvarsmakten. Det innebär en reduktion på 4 - respektive 7,7 mnr för Försvarsmaktens FoT.

Konsekvenserna av reduktionen innebär att Försvarsmakten reducerar förmågan att styra utvecklingen av logistiken i och med att ett av många verktyg för styrning får sänkt ambition. Vidare så innebär reduktionen av Försvarsmaktens forskningsbeställningar inom miljöområdet att förutsättningarna för ny kunskapsuppbyggnad och riktat stöd med underlag begränsas. Avseende teknikdelen inom CBRN kommer förmågan att föra ut FOI:s kunskap till industri och samarbeten minska. För Försvarsmakten innebär det ett ökat risktagande och minskad handlingsfrihet inför kommande utveckling och anskaffning av CBRN-materiel.

3. Konsekvensredovisning inom respektive områden

Nedan redovisas de områden och eller projekt som kommer reduceras eller strykas vid en reduktion av 100 miljoner inom anslag 1:5 *Forskning och teknikutveckling*.

3.1. Studier

3.1.1. Verksamhet

Försvarsmaktens studier syftar till att utarbeta underlag för försvarsmaktsstrukturer, förbandsutformning, systemanskaffning av stor betydelse för Försvarsmaktens förmåga och ekonomi, samt för att ge kunskapsuppbyggnad. Studier bedrivs främst när det krävs bredare kompetens än vad som kan täckas av linjeorganisationen.

² Strategi för Försvarsmaktens forskning och utveckling (FoU), 21 000:52385, 2009-02-18

3.1.2. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för Försvarmakten

Medlen avsedda för metodstöd till Försvarmaktens studieverksamhet reduceras med 8 mnkr år 2013 (budget 2012 är 28 mnkr). Under ett antal år har studier genomförts med ett underutnyttjande av tilldelade medel. Även om det är olämpligt med tanke på Försvarmaktens behov av underlag, bl.a. för avvägning/utveckling vid införande av IO14, så bedöms ökat internationellt samarbete och intern processutveckling kunna mildra konsekvenserna. Det är viktigt att Försvarmaktens utvecklingsorganisation kommer i balans så att studieverktyget kan nyttjas fullt ut.

3.1.3. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för leverantörerna

Reduktionen innebär endast marginella konsekvenser för FMV, FOI och FHS.

3.2. Koncernövergripande forskning och utveckling

3.2.1. Verksamhet

Inom koncernövergripande forskning och utveckling samlas sådan verksamhet som är koncernövergripande och som inte är möjlig att tydligt hänföra till FoT-, studie- eller transferverksamhet.

3.2.2. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för Försvarmakten

Koncernövergripande forskning och utveckling reduceras med 6 mnkr (budget 2012 är 115 mnkr) vilket innebär att stödet från FMV, FOI och FHS reduceras. Medel för deltagande i EDA Kat-A projekt reduceras och OA-stödet inom HKV reduceras.

3.2.3. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för leverantörerna

Reduktionen innebär endast marginella konsekvenser för FMV, FOI och FHS.

3.3. TEMA område

3.3.1. Verksamhet

Temaområdets syfte är att verka gränsöverskridande mellan nuvarande FoT-områden. Genom att definiera ett antal aktuella och relevanta frågor, grundade på de trender och utvecklingstendenser som identifierats, uppstår behov att tillföra ytterligare kunskap med relevans för Försvarmaktens fortsatta transformering.

3.3.2. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för Försvarmakten

Tema-området reduceras med 1 miljon kronor (budget 2012 är 7 mnkr) vilket innebär att ambitionen sänks avseende tillförande av ny kunskap inom cyber och obemannade farkoster.

3.3.3. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för leverantörerna

Reduktionen innebär inga konsekvenser för leverantörerna FMV, FOI och FHS.

3.4. ETAP

3.4.1. Verksamhet

Verksamheten syftar till att utveckla nästa generation av europeiska flygsystem och är ett samarbetsforum för europeiska försvarsmakter och flygindustri. Verksamheten inom ETAP rör primärt samarbetsformer inklusive kravställning inom Europa samt teknologiutveckling.

3.4.2. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för Försvarmakten

ETAP reduceras med 18 mnkr och Försvarmaktens finansiering upphör därmed. Tillgång till resultat från genomförd teknologiutveckling inom ETAP kommer begränsas.

3.4.3. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för leverantörerna

FMV:s utåtblickande förmåga avseende internationell verksamhet på flygområdet reduceras och blir därmed försvagad. Försvarsmyndigheterna kommer vara helt beroende av svensk industri och deras syn på den internationella kompetensen.

Ur ett svenskt perspektiv, som inkluderar industrin, blir konsekvenserna något utvidgade. Det påverkar Sveriges relation till samtliga relevanta flygindustriländer i Europa vilket kan medföra svårigheter för Sverige att etablera sig i framtida sameuropeisk stridsflygsatsning (FAS). Försvarmakten ser dock inte detta som myndighetens ansvar.

3.5. Modellbaserad förmågeutveckling

3.5.1. Verksamhet

Detta är ett projekt i FoT-planen och verksamheten undersöker mogen teknik/metod att utarbeta verktyg och metoder för införande och utveckling av Modellbaserad Förmågeutveckling (MbFU). Detta möjliggör implementering och utveckling av MbFU.

3.5.2. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för Försvarsmakten

Modellbaserad förmågeutveckling reduceras med 2,7 mnkr och projektet upphör år 2013. Försvarsmakten tonar ned sin forskning och utveckling av modellbaserad förmågeutveckling (MbFU) då fokus nu istället läggs på att införa och tillämpa metodiken.

3.5.3. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för leverantörerna

FOI:s möjligheter att lämna stöd utgående från forskningsbaserad kunskap inom området utgår om projektet upphör. Detta innebär också konsekvenser inom närliggande verksamhet vid FOI. De föreslagna reduktionerna medför att forskningsdelen på sikt utarmas med följd att möjligheten att genomföra kunskapstillämpande uppdrag, även i närbesläktade områden, också minskar. Konsekvenser för Försvarsmakten inom andra FoT-områden: Forskningen inom projektet är också starkt kopplad till delområdet arkitektur inom FoT-område Ledning. Det projektet är avgörande för FOI:s möjlighet att stödja införandet av MbFU inom Försvarsmakten.

Föreslagen reduktion motsvarar ca två årsarbetskrafter vid FOI.

3.6. Ledning allomfattande ansatser

3.6.1. Verksamhet

Verksamheten inom projektet skall skapa en fördjupad förståelse för i vilka situationer allomfattande ansatser är lämpliga och hur de bäst skall tillämpas

3.6.2. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för Försvarsmakten

Ledning allomfattande ansatser reduceras med 4,5 mnkr och projektet upphör år 2013. Försvarsmaktens primära behov rör forskning på militärstrategisk- och operativnivå för att öka sin kunskap om hur man från ett militärt perspektiv bidrar i allomfattande ansatser. Projektet är ett av få inom FoT-beställningen som fokuserar på doktrin- och organisationsfrågor inom ledningsområdet. Genom en så kraftig reduktion kommer forskning och utveckling inom området inte längre kunna bedrivas.

3.6.3. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för leverantörerna

FOI kommer inte att inom ledningsområdet kunna bidra till att Försvarsmaktens förändringsmål ”Ökad förmåga att verka med andra på både nationell och internationell nivå” uppnås.

Tillgången till en nationellt unik kompetensgrupp på FOI försvinner på 1-3 års sikt. Försvarsmakten kommer framledes inte att kunna påräkna stöd från FOI

inom ”Militär ledning och civil-militär samverkan i multinationella och multifunktionella insatser”. FOI:s stöd till Försvarens maktens förståelse och kunskap avseende andra nationers ledningsdoktriner upphör på 1-3 års sikt. Även FOI:s stöd till samordning och samverkan med andra nationer, myndigheter och organisationer upphör på 1-3 års sikt.

3.7. Optronik

3.7.1. Verksamhet

Områdena IR-teknik, Signal och bildbehandling samt Laser i sensortillämpningar stöder FMs mörkerförmåga. Mörkerförmåga är en stor utmaning inför IO14 och även framtida insatsorganisationer. Det omfattar teknik, användning och värdering av sensorer, verksamma i det visuella, IR- och UV-områdena. Tillsammans ska de ge förmåga till förflyttning, spaning och bekämpning av mål i svag naturlig belysning och i totalt mörker.

3.7.2. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för Försvarens makt

Optronik reduceras med 3 mnkr (budget 2012 är 12 mnkr). Förmågan kan bibehållas inom mörkerområdet men närmar sig underkritisk nivå. Avseende samverkande sensorer och sensordatafusion kommer förmågan avseende teknikutveckling att reduceras.

3.7.3. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för leverantörerna

För FMV innebär reduktionen en reducerad ambitionsnivå motsvarande 0,5 arbetsår och för FOI motsvarar reduktionen 0,5-1 arbetsår inom sensorområdet som helhet.

3.8. Transferprogrammet

3.8.1. Verksamhet

Transferprogrammet tillkom för att kunna svara på uppkomna förmågebehov från insatsorganisationen och kunna genomföra lämplig demonstration hur dessa behov skulle kunna lösas med resultat från FoU (Pull), Samt att snabbare nyttiggöra de mest lovande forsknings- eller teknikutvecklingsresultaten och att lyfta (transferera) dessa mot nyttjande inom t.ex. Försvarens maktens operativa verksamhet eller inom materielförsörjningsprocessen (Push).

3.8.2. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för Försvarens makt

Transferprogrammet reduceras med 39 mnkr (budget 2012 är 55 mnkr). Förmågan att kunna svara på uppkomna behov från insatsorganisationen kommer att kvarstå även efter denna kraftiga reduktion om än med vissa begränsningar. Förmågan till push reduceras mycket kraftigt och kan endast genomföras i

enstaka prioriterade fall. Push är i stor utsträckning en produktifiering av forsknings- och teknikutvecklingsresultat för nyttjande i bland annat materielförsörjningsprocessen. Genom höjd ambition med snabb materielförsörjning och intern processutveckling bedöms konsekvenserna kunna mildras.

3.8.3. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för leverantörerna

Reduktionen innebär endast marginella konsekvenser för leverantörerna FMV och FHS. För FOI motsvarar reduktionen 16 arbetsår som helhet, sett mot nuvarande verksamhet. Transferprojektens innehåll förändras dock mellan åren och fördelningen mellan FOI och FMV/industrin är inte statisk.

3.9. Human Behaviour Representation (HBR)

3.9.1. Verksamhet

Teknikutvecklingsdelen av FoT-området Modellering och simulering (M&S) som benämns "Human Behaviour Representation (HBR)" täcker in humanaspekten avseende M&S.

3.9.2. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för Försvarmakten

HBR reduceras med 1,5 mnkr och projektet upphör år 2013. På kort sikt måste förhandling om internationell samverkan avbrytas inom EDA SOCUMOD-projektet (SE/FR).

3.9.3. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för leverantörerna

FMV kan inte påbörja planering av fas 2 inom SOCUMOD som planerats att genomföras bilateralt SE/FR. På medellång sikt hämmas förmågeutvecklingen avseende M&S som medel för att uppnå mål enligt FMVs Regleringsbrev. På medellång sikt hämmas förmågeutvecklingen kraftigt avseende M&S som medel för att uppnå målen specifikt avseende M&S i *Myndighetsgemensam marknadsstrategi*.

FOI får en reducerad beställningsvolym med 1,5 MSEK från FMV vilket motsvarar ca en årsarbetskraft. Neddragningen innebär att FOI:s möjligheter att leverera forskningsresultat till FMV och Försvarmakten inom detta delområde uteblir. Försvarmaktens simulatorer och simuleringsanläggningar kommer begränsas i sin tillgång till korrekta modeller av motspelare aktörer vilket gör att önskad träningseffekt nedgår.

3.10. Human Factors Integration (HFI)

3.10.1. Verksamhet

HFI reduceras med 2,3 mnkr och projektet upphör år 2013. HFI/MSI-kunskap handlar om människan i komplexa system, vilket påverkar utformning/design av användargränssnitt, rutiner och handhavande, utbildning och träning, underhåll, bemanning (inkl. reduktion) samt riskhantering. Verksamhetens syfte är att finna effektiva rutiner, metoder och arbetssätt för att omsätta den.

3.10.2. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för Försvarmakten

FM förväntas i allt högre utsträckning anskaffa, snarare än utveckla, materiel. Vid anskaffning av teknik/system behöver FMV en ökad förmåga att översätta Försvarmaktens HFI/MSI-behov i krav och metoder för verifiering, samt värdera om anpassning till Försvarmaktens organisation och uppgifter. Reduktionen kommer leda till att kunskap om människan, inkl. dess möjligheter och begränsningar, i komplexa system kommer minska avsevärt.

3.10.3. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för leverantörerna

Kunskap om människans möjligheter och begränsningar behövs för att kunna värdera koncept ur ett helhetsperspektiv. FMV får svårt att ta emot och omsätta de FoT-resultat som genereras av FOI, samt andra FoU-organisationer. Risken är stor för underkriticitet avseende FMV:s kompetens om människan i komplexa system. Informationsutbyte/projektdeltagande inom ramen för EDA R&T-projekt försvåras. För FMV innebär det att endast omvärldsbevakning kan göras inom området.

För FOI innebär reduktionen en minskad beställningsvolym från FMV på ca 2 mnkr per år vilket motsvarar ca 1,5 årsarbetskrafter.

3.11. Kvalitetsbaserad ledningssystemutveckling

3.11.1. Verksamhet

Projektet samlar erfarenheter från Försvarmakten, större civila myndigheter och företag samt kunskap från vetenskapssamhället vad gäller systemutveckling. Den praktiskt och vetenskapligt kvalitetssäkrade informationen analyseras och tillgängliggörs såsom beskrivningar av "Best Practice" eller genom Försvarmaktens handböcker. Verksamheten möjliggör bättre och billigare IT-systemupphandlingar.

3.11.2. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för Försvarmakten

Kvalitetsbaserad ledningssystemutveckling reduceras med 2,95 mnkr och projektet upphör år 2013. Förmågan till förbättring av kravhantering i

materieförsörjningsprocessens tidiga faser reduceras kraftigt. På sikt leder nedprioriteringen av projektet till risk för ökade IT-systemutvecklingskostnader och kvalitetsmässigt sämre IT-system i Försvarmakten. FOI:s signifikanta stöd till LEDS och INSS avseende förbättrat målsättningsarbete av förband och materiel försvinner på sikt.

3.11.3. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för leverantörerna

Projektets vetenskapliga bas möjliggör den övriga beställningsvolymen från Försvarmakten, 17 mnkr, och FMV, 2 mnkr. I detta ingår omfattande direktstöd till HKV. Detta gäller FOI:s direktstöd till för hela målsättningsarbetet (H Mål Förb, H Mål Mtrl, NATO kravelement, interoperabilitetskrav, ekonomimodeller mm). Om FoT-projektet tas bort äventyras FOI:s hela stöd till detta.

Konsekvenser för FOI inom detta FoT område: Forskningsgruppen är idag internationellt etablerad och vetenskapligt framgångsrik. Gruppen kännetecknas av stark kompetens inom systemutveckling i kombination med unika domänkunskaper om specifikt det militära. Den kommer att utarmas och med stor sannolikhet att försvinna då förutsättningarna att bedriva forskning upphör. Kompetensen inom området är starkt efterfrågad på den civila marknaden och det kommer att vara förenat med stora kostnader att återta förlorad kompetens. FOI kommer då inte längre att kunna stödja Försvarmakten inom verksamheten ”utarbetande av krav och målsättningar för förband och materiel”.

Personella konsekvenser vid FOI avseende bägge projekten inom ledning om totalt 7,5 mnkr motsvarar knappt 5 årsarbetskrafter vid FOI

3.12. Flygteknik inklusive elektronik och byggsätt

3.12.1. Verksamhet

Verksamheten inom FoT Flygteknik ger Försvarmakten tillgång till en oberoende konceptanalys-, kravställnings-, och värderingsförmåga, vilket gör det möjligt att utvärdera i vilken grad nya koncept och tekniska lösningar uppfyller ställda förmågekrav inom stridsflygsystemet. Under den senaste 10-årsperioden har FoT inom Flygområdet reducerats avsevärt. Det har nödvändiggjort en långsiktig inriktning av FoT-verksamheten med fokus på mer grundläggande forskning och teknikutveckling. Verksamheten ligger redan idag nära en kritisk nivå och inom vissa områden är kompetensen koncentrerad till enstaka personer.

FOI:s verksamhet inom flygområdet sker idag huvudsakligen inom aerodynamik, strukturmekanik, signaturanalys, miljö och flygmekanik. Behov av forskningsbaserad kunskap inom dessa områden finns under ett stridsflygsystems hela livscykel för att säkerställa förmåga till kravställning inför anpassning och vidareutveckling mot 2040+. Verksamheten är i huvudsak koncentrerad till utveckling och tillämpning av verktyg i form beräkningskoder. Dessa verktyg ger

Försvarsmakten möjlighet till en oberoende kompetens och systemvärdering ur ett beställarperspektiv och borgar för en långsiktighet.

För att skapa förmåga för utveckling av Gripen, andra flygsystem och nästa generations flygsystem krävs balans och verksamhet i hela livscykeln från forskning till kunskap om dagens system. Teknikutvecklingen bedrivs mot en målbild och kravställning för nästa generations stridsflygkoncept, idag planerat efter 2040. Antagen målbild benämns "Flygsystem 2025" (FS 2025) och syftet med tidpunkten 2025 som inriktning beror på vikten av en konkret målbild med relevant tidshorisont, speciellt med avseende på konceptutvecklingen. 2025 innebär att mognaden på tekniken skulle vara uppnådd vid den tidpunkten avseende teknologier relevanta för överföring till Gripen eller framtida koncept, såväl bemannade som obemannade. Utveckling och demonstration av framtida teknologier medför handlingsfrihet och riskreducering vilket skapar kostnadseffektivitet på lång sikt. Med anledning av nya Gripenbehov har en framgångsrik överföring skett redan nu av ej helt mogna teknologier. Behov av en fortsatt överföring kan förutses.

3.12.2. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för Försvarsmakten

FoT-området Flygteknik, inklusive el och byggsätt, reduceras med 11.7 mnkr (budget 2012 är 79 mnkr). ÖB ställningstagande i bilaga 2 i BU13 ligger till grund för reduktionen inom flygteknik. Materielsystemet måste bära en större del av sådana åtgärder som krävs för att säkra en balanserad livscykel täckande kompetens.

Reduktionen resulterar i en minskad teknikhöjd och urholkar långsiktigheten inom utvecklingsarbetet och det blir svårt att bedriva en balanserad verksamhet. Konceptanalys-, kravställnings- och värderingsförmågan nedgår då viktiga kompetensområden utgår, vilket påverkar beställarkompetens och oberoende värderingsförmåga. Handlingsfriheten begränsas och risktagandet ökar vilket sannolikt leder till ökade kostnader. De sammantagna konsekvenserna skulle sannolikt bli större än konsekvenserna för enskilda projekt.

3.12.3. Verksamhetsmässiga och personella konsekvenser för leverantörerna

Konsekvenser för FMV är att totalt påverkar reduktion av Flyg-FoT inklusive ETAP ett 20-tal personer fördelade på 3 personarbetsår. Personerna skall vidmakthålla, nyttja och förmedla den kompetens som byggs upp inom områdena. Detta vidmakthållande, nyttjande och spridning av kunskap uteblir inom de områden som reduceras.

Konsekvenser för FOI är ringa.

Ur ett svenskt perspektiv, som inkluderar industrin, blir konsekvenserna något utvidgade. I kombination med att ETAP avbryts kommer svensk medverkan i ett

framtida europeiskt flygprojekt marginaliseras, varvid Försvaretsverkens påverkansmöjlighet kommer att minska signifikant. Vidare så kommer det behövas en ny nationell strategi för strategiskt samarbete inom Europa. Försvaretsverket behöver omstrukturera all FoU inom flygområdet.

4. Sammanfattning

Reduktionen innebär att en omstrukturering av FHS forskningsverksamhet krävs för att skapa förutsättningar för fortsatt forskning på skolan. Forskning omdiriktas mot forskning för officersprofessionen. Forskningsverksamheten på FHS ligger nu på en kritisk nivå där ytterligare reduktioner riskerar att omintetgöra fortsatt forskning.

Försvaretsverket ser det nödvändigt att lämna FoT-områdena Logistik, Krigsvetenskap och CBRN och miljö, som från 2013 upphör att vara egna områden och kunskap får då inhämtas på annat sätt.

Inom Transferprogrammet så kommer förmågan att svara på uppkomna behov från insatsorganisationen, ”pull”, att kvarstå men med vissa begränsningar. Förmågan att med ”push” snabbare nyttiggöra de mest lovande forsknings- eller teknikutvecklingsresultaten reduceras mycket kraftigt och kommer endast kunna genomföras i enstaka fall.

ÖB ställningstagande i bilaga 2 i BU13 ligger till grund för reduktionen inom flygteknik. Reduktionen av flygteknik i kombination med ETAP urholkar dock långsiktigheten och det blir svårt att bedriva en balanserad verksamhet. Handlingsfriheten begränsas och därmed ökar risktagandet vilket sannolikt leder till ökade kostnader. I kombination med att ETAP avbryts kommer svensk medverkan i ett framtida europeiskt flygprojekt marginaliseras. Det behövs därmed en ny nationell strategi för strategiskt samarbete inom Europa. Försvaretsverket behöver omstrukturera all FoU inom flygområdet.

Reduktionen medför också att förutsättningarna för att möta nya behov i Försvaretsverket med stöd av forskning för att bygga upp ny kunskap kraftigt reduceras. Vidare kommer möjligheten att i ett livscykelperspektiv kunna ge expertstöd för att stödja utveckling och vidmakthållande av förband och materiel reduceras avsevärt då forskningsområden lämnas eller blir underkritiska.

Kompetensförsörjningen inom ett antal delområden kommer att upphöra på 1-3 års sikt där forskning och direktstöd till Försvaretsverket inte längre kan utföras. Andra delområden reduceras mycket kraftigt så att forskningen och direktstödet utarmas och på sikt riskerar att upphöra. Ett eventuellt återtagande av forskningskompetens längre fram i tiden riskerar, om det överhuvudtaget är möjligt, att bli kostsamt.

De sammantagna konsekvenserna blir med ovan angiven argumentation långt större än konsekvenserna för varje enskilt projekt eller forskningsområde.

Uppsägningar på FOI och FHS som följd av reduktionen är att förvänta. Det är dock i detta skede inte möjligt att ange i vilken grad.

Tabellen nedan är en sammanställning av föreslagna reduktioner på 118 mnkr.

Område	Reduktion (mnkr)	Budget 2012 (mnkr)	Forskning (F) Teknikutveckling (T)
FHS	6,3	27	F
Miljö	7,7	7,7	F: 5,7 T: 2
Logistik	4	4	F
Studier	8	28	Ej tillämpbart
Koncernövergripande	6	115	Ej tillämpbart
TEMA område	1	7	Ej tillämpbart
ETAP	18	18	T
Modellbaserad förmågeutveckling	2,7	Projektet upphör 2013	F
Ledning allomfattande ansatser	4,5	Projektet upphör 2013	F
Optronik	3	12	T
Transfer	39	55	T
Human Behaviour Representation	1,5	Projektet upphör 2013	T
Human Factors Integration	2,3	Projektet upphör 2013	T
Kvalitetsbaserad ledningsutveckling	2,9	Projektet upphör 2013	F
Flygteknik inklusive Elektronik och byggsätt	11,7	79	T

Den kunskapsbank som byggs upp och vidmakthålls genom anslag 1:5 kommer vid en reduktion med 118 mnkr bli både mindre och smalare. En konsekvens blir att Försvarens maktens förutsättningar att lösa uppkomna problem och fatta underbyggda beslut försämras på ett påtagligt sätt. Det blir sannolikt dyrare att anskaffa, utveckla och vidmakthålla såväl materiel som förband. Utmaningen är att balansera storleken på anslaget för forskning och teknikutveckling mot alternativkostnaden för att vidmakthålla och förändra Försvarens makt utan den kunskap som genereras från berörd verksamhet. Försvarens makt bedömer att anslagets storlek nu närmar sig en kritisk nivå för att kunna skapa en långsiktig kostnadseffektivitet.